

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete och till vissa lagar som har samband med den (RP 21/2018 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Jarmo Tiukkanen, inrikesministeriet
- expert Roope Jokinen, inrikesministeriet
- undervisningsråd Eeva Kaunismaa, undervisnings- och kulturministeriet
- regeringsråd Olli Sorainen, arbets- och näringsministeriet
- regeringsråd Marja-Terttu Mäkiranta, social- och hälsovårdsministeriet
- resultatenhetschef Pauliina Helminen, Migrationsverket
- undervisningsråd Maija Airas, Utbildningsstyrelsen
- personalexpert Tanja Malo, nätverket Finnish Academic Mobility Support (FAMO).

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet
- justitieministeriet
- inrikesministeriet, gränsbevakningsavdelningen
- miljöministeriet
- Finlands Akademi
- Folkpensionsanstalten
- Akava ry
- Rådet för yrkeshögskolornas rektorer Arene rf
- Finlands näringsliv rf
- Professorsförbundet
- Bildningsarbetsgivarna rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Finlands studerandekårens förbund - SAMOK rf

Betänkande FvUB 7/2018 rd

- Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf
- Finlands studentkårers förbund FSF rf
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete. Dessutom föreslås ändringar i utlänningslagen, lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet, barnbidragslagen, lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, aravabegränsningslagen, lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån samt lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus.

Genom den nya lagen genomförs direktivet om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete.

Den nya lagen ska föreskriva om villkoren för inresa och rätten till vistelse för sådana forskare, studerande, praktikanter och i Europeiska unionens volontärprogram deltagande volontärer som är tredjelandsmedborgare. I lagen föreskrivs det också om forskares och högskolestuderandes rätt till rörlighet från den första medlemsstaten i Europeiska unionen till Finland och om villkoren för rörligheten. Utlänningslagens bestämmelser om forskare, studerande och personer som utför arbetspraktik upphävs.

Utlänningslagen ska kompletteras med bestämmelser om villkor för uppehållstillstånd som beviljas tredjelandsmedborgare på grund av au pair-placering och om rätt att vistas i landet. Till denna del är det inte fråga om att genomföra direktivet.

För att likabehandling ska realiseras vad den sociala tryggheten beträffar föreslås ändringar av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet, barnbidragslagen, lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, folkhälsolagen och lagen om specialiserad sjukvård.

Med anknytning till likabehandlingen i samband med erhållande av bostäder som finansierats med statligt stöd föreslås ändringar i aravabegränsningslagen, lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån samt lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus.

Lagarna avses träda i kraft den 15 maj 2018.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med propositionen är att nationellt genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (2016/801/EU) om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete (forskar- och studerandedirektivet). Direktivet bygger på ett direktiv som gäller studerande (2004/114/EG) och ett direktiv som gäller forskare (2005/71/EG). De här tidigare direktiven upphävs genom det nya direktivet.

I direktivet finns bestämmelser om villkoren för tredjelandsmedborgare och vid behov deras familjemedlemmar i samband med forskning, studier, praktik eller volontärarbete inom ramen för Europeisk volontärtjänst vid inresa till och vistelse på medlemsstaternas territorium under en period som överstiger 90 dagar. Till dessa delar är direktivet bindande för medlemsstaterna. Direktivet gäller också elevutbytesprogram, utbildningsprojekt och volontärarbete som inte omfattas av Europeisk volontärtjänst samt au pairarbete. Medlemsländerna får frivilligt tillämpa de sistnämnda delarna av direktivet. Utskottet ser det som motiverat att regeringen nu föreslår att bara de obligatoriska delarna av direktivet ska genomföras nationellt. Genomförandet gäller således bara direktivets bestämmelser om forskare, högskolestuderande, praktikanter och volontärer som deltar i Europeiska unionens volontärprogram.

Tidsfristen för att genomföra direktivet gick ut den 23 maj 2018, så genomförandet är försenat. Utskottet ser det därför som viktigt att lagförslagen om genomförandet nu behandlas i riksdagen. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Utskottet konstaterar att utlänningslagen (301/2004) till följd av ny EU-lagstiftning eller nationella behov är föremål för näst intill ständig förändring. Nästa stora förändring följer av översynen av bestämmelserna om Europas gemensamma asylsystem. Flertalet av bestämmelserna ingår i direkt tillämpliga EU-förordningar, vilket innebär att de bestämmelser om vilka det föreskrivs i EU-förordningen måste upphävas i den nationella lagen. Enligt utskottets uppfattning är det mer ändamålsenligt att göra en helhetsbedömning av hur lagen kan och bör utvecklas först när de ändringarna har genomförts. Utskottet framhåller att en totalreform kräver en långsiktig beredning som eventuellt kan sträcka sig över flera valperioder. Det förutsätter också ansenliga personalresurser.

Utskottet har tidigare (FvUB 19/2017 rd — RP 80/2017 rd) i fråga om direktiven om villkor för inresa och vistelse för säsongsanställning för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal sett det som tydliggörande att direktiven genomförs genom separata lagar för säsongsanställda och ICT-anställda. I den nu aktuella propositionen föreslås ett motsvarande regleringssätt.

Den gällande utlänningslagen har till följd av de många ändringar som gjorts i den blivit så omfattande och svåröverskådlig att det inte hade varit ändamålsenligt att ytterligare bygga ut den med de nu föreslagna bestämmelserna. Utskottet inskräpper att lagstiftningen bör vara så tydlig som möjligt med tanke på de sökande såväl som de myndigheter som ska tillämpa lagstiftningen.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Detsamma gäller utlänningslagen med anknytande speciallagar. Även när direktiven om inresa ska genomföras bör det ses till att tillståndsförfarandet är så enkelt och snabbt som möjligt.

De tidigare anknytande direktiven har nationellt genomförts genom ändringar i utlänningslagen. Nu ska bestämmelserna om studerande och forskare huvudsakligen flyttas över till en ny speciallag (*lagförslag 1*). Därför föreslår regeringen i propositionen också att utlänningslagen ändras på så sätt att bestämmelserna enligt de tidigare forskar- och studerandedirektiven upphävs. Dessutom föreslås ändringar i åtta andra lagar i syfte att tredjelandsmedborgare ska likabehandlas.

Utskottet noterar att 3 § i den föreslagna nya speciallagen föreskriver hur lagen förhåller sig till utlänningslagen. På tredjelandsmedborgare tillämpas de allmänna bestämmelserna i utlänningslagen om inresa och utresa och om vistelse och arbete, om inte något annat bestäms i den nya lagen.

Forskare och studerande

Det direktiv som nu ska genomföras berör i synnerhet forskare och studerande. Utskottet ser det som viktigt att bestämmelserna om forskares och studerandes inresa förtydligas.

Det årliga antalet utländska forskare som söker sitt första uppehållstillstånd har varit ungefär 600. Forskare beviljas i nuläget två typer av uppehållstillstånd beroende på om de är anställda eller forskarstuderande. Uppehållstillståndet kan vara tillfälligt eller kontinuerligt och beviljas i regel för ett år åt gången.

De gällande bestämmelserna i 47 a—47 f § i utlänningslagen bygger på det tidigare forskardirektivet. Förfarandet enligt de här bestämmelserna har tillämpats parallellt med de nationella bestämmelserna som alternativt inreseförfarande för forskare. Enligt utredning har så gott som alla uppehållstillstånd för forskare beviljats inom ramen för det nationella förfarandet, som är mer flexibelt än bestämmelserna utifrån direktivet.

Bestämmelserna om forskares inresa föreslås bli samlade i den nya lagen. Ändringen klarlägger förfarandet för uppehållstillstånd till forskare, eftersom alla forskare ska beviljas likadant uppehållstillstånd oberoende av rättsförhållandet mellan forskningsorganet och forskaren. Uppehållstillståndet ska häfter grunda sig på ett avtal mellan forskningsorganet och forskaren. Innehållet i avtalet föreskrivs i föreslagna 5 §. För att få uppehållstillstånd måste forskaren ha tryggad försörjning. Det första tillståndet ska vara kontinuerligt och i regel gälla två år.

Antalet utländska studerande som studerar för att avlägga examen har ökat kraftigt på 2000-talet. Antalet uppehållstillstånd som sökts på grundval av studier har legat kring 5 000–6 000 per år de senaste åren. I propositionsmotiven räknar regeringen med att antalet studerande från länder utanför EU och EES kommer att minska till följd av att terminsavgifter infördes den 1 augusti 2017. Så har varit fallet åtminstone i Sverige och Danmark.

Uppehållstillstånd beviljas i nuläget för studier som leder till examen eller yrke. Tillstånd kan av grundad anledning också beviljas för andra studier. Tillfälligt uppehållstillstånd beviljas för ett år i sänder. Det direktiv som propositionen bygger på föreskriver bara om högskolestuderande. Till

Betänkande FvUB 7/2018 rd

den föreslagna nya lagen ska dock bestämmelser om alla typer av studerande överföras. Därför upphävs utlänningslagens bestämmelser om studerande.

Kriterierna för uppehållstillstånd på grundval av studier ska huvudsakligen förbli oförändrade. En ändring jämfört med nuläget är att den studerande ska ha betalat den eventuella terminsavgiften till högskolan för att få uppehållstillstånd. Det ska fortfarande vara ett villkor för uppehållstillstånd att den studerande har tryggad försörjning och försäkring som täcker in sjukvårdskostnaderna och, om studierna varar minst två år, läkemedelskostnaderna. Tillfälligt uppehållstillstånd ska i regel beviljas för två år och inte för ett år som nu.

Rörlighet för forskare och studerande i EU

I den gällande utlänningslagen finns ingen explicit reglering om forskares och studerandes rörlighet inom Europeiska unionen. Ett uppehållstillstånd som Finland beviljat ger rätt att dels vistas i Finland, dels röra sig i Schengenområdet högst 90 dagar i sänder under en period på 180 dagar, och då behövs inget separat uppehållstillstånd eller visum. Tredjelandssmedborgare som har ett uppehållstillstånd i någon annan medlemsstat får på motsvarande sätt komma till Finland.

Direktivet skiljer sig från de tidigare direktiven och från alla nationella tillstånd på så sätt att det är möjligt att med stöd av ett tillstånd som den första staten beviljat resa in och vistas i en annan medlemsstat och att där också bedriva en del av forskningen eller studierna. Medlemsstaterna har prövningsrätt med avseende på hur de genomför direktivregleringen om rörlighet. Regleringen om rörlighet inom EU motsvarar i stor utsträckning den reglering om rörlighet som finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU om villkor för inresa och vistelse för tredjelandssmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (det s.k. ICT-direktivet), vilket är anledningen till att ambitionen har varit att genomföra direktiven så enhetligt som möjligt.

Enligt de föreslagna bestämmelserna ska forskare få vistas i Finland högst två år och studerande högst 360 dagar. Rörligheten till Finland enligt direktivet förutsätter underrättelse till Migrationsverket, som kan invända mot rörligheten inom 30 dagar efter det att underrättelsen mottagits. I 21 § i den föreslagna lagen finns bestämmelser om innehållet i underrättelsen, medan 22 § föreskriver om de grunder på vilka Migrationsverket får invända mot rörligheten. Om tredjelandssmedborgaren ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan, måste Migrationsverket invända mot rörligheten.

Om Migrationsverket inte invänder mot rörligheten, ska det ge tredjelandssmedborgaren ett intyg som styrker att personen har rätt att vistas i Finland. Här påpekar utskottet att de studerandes rätt till rörlighet enligt direktivet bara gäller högskolestuderande.

De föreslagna bestämmelserna avviker på den här punkten från det nationella genomförandet av ICT-direktivet. Enligt direktivet får medlemsstaterna nationellt bestämma om de utfärdar intyg. Utifrån en utredning påpekar utskottet att tredjelandssmedborgare som reser in och vistas i Finland med hjälp av intyget kan påvisa att han eller hon har rätt till likabehandling enligt direktivet. Detta har betydelse till exempel med tanke på arbetsgivare och aktörer som förmedlar hyresbostäder, för de har till skillnad från myndigheter inte åtkomst till det elektroniska ärendehanterings-

Betänkande FvUB 7/2018 rd

systemet för utlänningsärenden. Utskottet ser det i varje fall som viktigt att de föreslagna bestämmelserna heller inte till denna del orsakar Migrationsverket onödig administrativ börda.

Uppehållstillstånd för att söka arbete eller driva företagsverksamhet

Studerande som har avlagt examen i Finland har redan i nuläget möjlighet att få ett högst ettårigt uppehållstillstånd för sökande av arbete efter slutförda studier. I propositionen föreslår regeringen på grundval av direktivet att studerande som avlagt examen och forskare som slutfört sin forskning ska få möjlighet till uppehållstillstånd för att söka arbete och starta företagsverksamhet. Tillståndet beviljas för ett år framåt. Utskottet anser att den föreslagna ändringen är behövlig. På det sätt som framgår av detaljmotiveringen nedan föreslår utskottet dock vissa små preciseringar i 10 § i lagförslag 1.

Praktikanter

Med praktikant avses i direktivet en tredjelandsmedborgare som innehar en examen från en högskola eller som i ett tredjeland följer ett studieprogram som leder till en examen från en högskola och som beviljas inresa till och vistelse i en medlemsstat för att följa ett praktikprogram i syfte att förvärva kunskaper, praktik och erfarenheter i en yrkesmiljö. Enligt propositionen gäller det nationella genomförandet av direktivet uteslutande praktik i anställningsförhållande.

Uppehållstillstånd ska få beviljas utifrån praktik i tre olika situationer. Enligt direktivet ska uppehållstillstånd beviljas för praktik om det vid tidpunkten för ansökan har gått högst två år från det att den sökande avlade högskoleexamen. Dessutom ska utlänningslagens bestämmelser om praktik flyttas över till den nya lagen. De bestämmelserna gäller praktik som bygger på ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytesprogram eller exempelvis studier i finska eller svenska vid en utländsk högskola.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att praktikantens försörjning är tryggad med inkomster från förvärvsarbete. Andra kriterier är att praktiken inte ersätter någon tjänst och att villkoren i praktikavtalet följer de giltiga bestämmelserna och det tillämpliga kollektivavtalet. Enligt uppgift är avsikten att den sökande till sin ansökan om uppehållstillstånd ska foga en utredning från arbetsgivaren om att praktiken inte ersätter någon tjänst. Förfarandet svarar till denna del mot den praxis som gäller vid förfarandet för uppehållstillstånd för anställda. Utskottet ser det som viktigt att de här kriterierna ingår i den föreslagna lagstiftningen. Men samtidigt påpekar utskottet att det är krävande att föregripande kontrollera att kriterierna uppfylls. Risken finns att tillsynen alltför mycket kommer att gå ut på att myndigheterna i efterhand kontrollerar arbetsförhållandena. Därför finns det skäl att särskilt fästa uppmärksamhet vid korrekt tillsyn.

Uppehållstillstånd för au pairarbete

Direktivet innehåller också bestämmelser om tillstånd för au pairarbete, men det är till denna del frivilligt att genomföra bestämmelserna. Utlänningslagen föreslås bli kompletterad med en bestämmelse om uppehållstillstånd för au pairarbete (46 § i lagförslag 2). Men här är det inte fråga om att genomföra direktivet utan det handlar om nationella bestämmelser.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Den gällande lagen har ingen explicit bestämmelse om saken. Dagens praxis med uppehållstillstånd har enligt uppgift byggt på etablerad förvaltningspraxis. I fråga om au pairarbete är utgångspunkten i direktivet att det i dessa situationer rör sig om anställningsförhållande. Enligt propositionsmotiven är au pairarbete i princip inte ett anställningsförhållande. Om det handlar om ett anställningsförhållande tillämpas utlänningslagens 5 kap. om uppehållstillstånd för arbetstagare. Utskottet ser det som motiverat att det till utlänningslagen fogas bestämmelser om uppehållstillstånd för au pairarbete. Ändringarna förbättrar den rättsliga ställningen för personer som jobbar som au pair.

Likabehandling

Genom de föreslagna ändringarna i lagstiftningen om social trygghet och hälso- och sjukvård genomförs likabehandling inom området social trygghet. Samtidigt införs den restriktion som direktivet tillåter i fråga om likabehandling av forskare. Enligt direktivet är en medlemsstat inte skyldig att betala familjeförmåner till forskare vars vistelse pågår högst sex månader. Genom ändringarna i lagstiftningen om hälso- och sjukvård jämsställs i direktivet avsedda forskare och sådana studerande, praktikanter och volontärer som är i ett anställningsförhållande med kommuninvånare, vilket gör att de fastän deras vistelse i landet är tillfällig har samma rätt till offentliga hälso- och sjukvårdstjänster som kommuninvånare.

Rätten till likabehandling får enligt artikel 22 i direktivet begränsas också genom att tillgången till bostäder begränsas. Genom de preciseringar som nu föreslås begränsas tillgången till bostäder i det bostadsbestånd som finansierats med statligt stöd, för att den huvudsakliga principen också i fortsättningen ska vara att ett åtminstone ettårigt uppehållstillstånd krävs för att bostad ska kunna fås. I fortsättningen ska det finnas bestämmelser om uppehållstillstånd inte bara i utlänningslagen utan också i den nya lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete. Det är enligt utskottet därför befogat att komplettera de bestämmelser om uppehållstillstånd som berättigar till vistelse i minst ett år som finns i aravabegränsningslagen, räntestödslagen och lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus så att inte bara uppehållstillstånd som beviljats enligt utlänningslagen utan också uppehållstillstånd som beviljats enligt den nya lagen nämns i dem. Dessutom föreslås bestämmelserna om val av hyresgäster bli kompletterade så att också personer som med stöd av den nya föreslagna lagen har fått ett sådant intyg av Migrationsverket som berättigar till åtminstone ett års vistelse kan väljas till hyresgäster.

Tillämpningsområde och definitioner

Sakkunniga har påpekat att tillämpningsområdet enligt 2 § i lagförslag 1 och definitionerna enligt 4 § till viss del är alltför snäva i relation till innehållet i lagförslaget. I de här bestämmelserna används huvudsakligen definitioner enligt direktivet. Utöver direktivbestämmelserna föreslås den nya lagen dock också innehålla samlade nationella bestämmelser från den gällande utlänningslagen. De sistnämnda bestämmelserna berör exempelvis studerande, forskare och praktikanter. På det sätt som framgår av detaljmotiveringen nedan föreslår utskottet vissa preciseringar i bestämmelserna.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Med forskare avses enligt 4 § 2 punkten i den föreslagna lagen en tredjelandsmedborgare som innehar en doktorsexamen eller ett bevis på högre utbildning som ger tredjelandsmedborgaren tillträde till doktorandutbildningar, som väljs ut av ett forskningsorgan och beviljas inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för att bedriva forskningsverksamhet som normalt kräver sådan utbildning. Utskottet konstaterar att definitionen är direkt tagen ur direktivet. Sakkunniga har påpekat att definitionen inte omfattar forskare som har lägre högskoleexamen men påvisar att de bedriver forskning. Men enligt uppgift kan forskare i den kategorin beviljas uppehållstillstånd på annan grund med stöd av utlänningslagen. Utskottet ser det som motiverat att använda definitionen på forskare i enlighet med direktivet på det sätt som föreslås när direktivet genomförs nationellt. Definitionen bör inte ändras till exempel när det gäller kravet på utbildningsnivå.

Utskottet framhåller att de ovannämnda ändringarna inte är avsedda att utvidga lagens tillämpningsområde eller definitionerna i förhållande till direktivet eller den gällande nationella lagstiftningen. Dessutom påpekar utskottet för tydlighetens skull att inresevillkoren för de personkategorier som avses i den nya lagen föreskrivs i andra paragrafer i lagen och att de allmänna inresevillkoren regleras i utlänningslagen.

Övrigt

Utskottet ser det som viktigt att se till att den föreslagna lagstiftningen träder i kraft så smidigt som möjligt och att det inte uppkommer onödiga dröjsmål i förfarandet för uppehållstillstånd. Därför föreslår utskottet en ändring i övergångsbestämmelserna i lagförslag 1 enligt detaljmotiven nedan.

Utskottet understryker också att det måste reserveras tillräckligt med tid för att göra ändringar i processer och system som behövs för handläggningen av ansökningar om uppehållstillstånd så att de stämmer överens med de föreslagna ändringarna. Enligt utredning kommer till exempel också det elektroniska ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden att genomgå ändringar till följd av lagförslagen. Ändringarna gäller åtminstone e-tjänster för det intyg som behövs för rörlighet inom EU.

Dessutom ser utskottet det som viktigt att aktivt informera om det ändrade tillståndsförfarandet för att de sökande ska veta vem de ska kontakta och vilket tillstånd de ska ansöka om.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete

2 §. Tillämpningsområde. Den föreslagna lagen ska enligt 2 § 1 mom. i lagförslaget tillämpas på tredjelandsmedborgare enligt 4 § 1 mom. som ansöker om eller har beviljats tillträde till en medlemsstats territorium i Europeiska unionen för längre tid än 90 dagar för forskning, studier, praktik eller deltagande i volontärarbete som utförs inom ramen för unionens volontärprogram.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Bestämmelsen grundar sig på artikel 2 i direktivet och på en nationellt preciserad reglering. Utskottet påpekar att direktivet föreskriver om inresa och vistelse i mer än 90 dagar. Den föreslagna lagen ska dock också innehålla samlade bestämmelser om forskare, studerande och praktikanter. Utskottet föreslår därför att orden ”för längre tid än 90 dagar” stryks i 1 mom. Enligt uppgift är avsikten att lagen också ska tillämpas på exempelvis de forskare och praktikanter som kommer till Finland för att vistas här en kortare tid än så.

3 §. Förhållande till utlänningslagen. Utskottet föreslår en språklig korrigerings i paragrafen i den finska versionen. Den korrigerade ordalydelsen motsvarar 2 § i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017). Ändringen påverkar inte den svenska texten.

4 §. Definitioner. I 4 punkten definieras begreppet praktikant. Med praktikant avses enligt direktivet en tredjelandsmedborgare som innehar en examen från en högskola eller som i ett tredjeland följer ett studieprogram som leder till en examen från en högskola och som beviljas inresa till och vistelse i en medlemsstat för att följa ett praktikprogram i syfte att förvärva kunskaper och erfarenheter i en yrkesmiljö. I uppehållstillståndskortet antecknas enligt 13 § 1 mom. ”praktikant” om uppehållstillståndet beviljas på grundval av praktik. Utifrån detta föreslår utskottet att begreppet ”praktikant” definieras i 4 punkten i paragrafen.

Så som framgår av den allmänna motiveringen ovan gäller det nationella genomförandet av direktivet uteslutande praktik i anställningsförhållande. Men enligt uppgift bör definitionen preciseras därför att bestämmelserna om praktik nu flyttas över från utlänningslagen till den nya lagen. Utskottet föreslår att 4 punkten ska föreskriva att begreppet praktikant avser en tredjelandsmedborgare som beviljats rätt att i Finland delta i praktik som bygger på ett anställningsförhållande i syfte att förvärva kunskaper och erfarenheter i en yrkesmiljö. Tack vare de här ändringarna tillgodoser definitionen de behov som beror på genomförandet av direktivet såväl som på den gällande nationella regleringen.

10 §. Beviljande av uppehållstillstånd för att söka arbete eller driva företagsverksamhet.

Sakkunniga har påpekat att terminologin i paragrafen är inkonsekvent på grund av termvalet i direktivet. På finska används ”yrittäjiys” och ”yrittäjien perustaminen”. I 15 § föreskrivs det om ”yrittystoiminnan aloittaminen”. På svenska används ”driva” och ”etablera” företagsverksamhet. Utifrån en utredning ser utskottet det som lämpligt att använda begreppet ”yrittystoiminta” i paragrafrubriken och i 1 mom. i den finska versionen, liksom i föreslagna 15 §. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

12 §. Återkallelse av uppehållstillstånd eller beslut att inte förlänga tillstånd. Utskottet gör en teknisk korrigerings i paragrafens 5 mom. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

19 §. Studerandes rörlighet. Utskottet korrigerar i 1 mom. den felaktiga hänvisningen till 13 §. Hänvisningen ska gälla 14 §, som föreskriver om studerandes rätt att arbeta.

21 §. Underrättelsens innehåll. Enligt 20 § 1 mom. ska forskare underrätta Migrationsverket om sin rörlighet till Finland i enlighet med direktivet. Lagens 21 § föreslås föreskriva om inne-

Betänkande FvUB 7/2018 rd

hållet i underrättelsen. Enligt 1 mom. 4 punkten ska underrättelsen innehålla bevis som styrker att forskaren har en sjukförsäkring som täcker alla de risker som medborgarna i Finland normalt har täckning för. Enligt utredning är det inte ändamålsenligt att förutsätta att forskare som utnyttjar sin direktivenliga rätt till rörlighet till Finland ska ha sjukförsäkring. Forskare som beviljas uppehållstillstånd behöver inte ha sjukförsäkring. Således är det heller inte motiverat att kräva att de som utnyttjar sin rätt till rörlighet ska ha sjukförsäkring. Utskottet föreslår utifrån inkommen utredning att 4 punkten om sjukförsäkring stryks i 1 mom. Samtidigt ändras numreringen i fråga om 1 mom. 5 och 6 punkten.

I 2 mom. föreskrivs det om innehållet i underrättelser från familjemedlemmar till forskare och i 3 mom. om innehållet i underrättelser från studerande. I de föreslagna bestämmelserna finns en hänvisning till innehållet i underrättelser från forskare. Hänvisningarna behöver uppdateras på grund av de ändringar som föreslås ovan i 1 mom. Vidare måste 2 mom. kompletteras med en bestämmelse om försäkring för sjukvårdskostnader. Kravet på en sådan försäkring stryks i fråga om forskare. En motsvarande ändring gällande studerande bör göras i 3 mom. 4 punkten. Studerande som söker uppehållstillstånd utifrån 7 § måste också ha sjukförsäkring.

26 §. Återkomst till Finland efter rörlighetsperioden. I ingressen till direktivet står det att medlemsstaten ska utfärda en handling till forskaren eller den studerande som gör återinresan till dess territorium möjlig i det fall att personen inte längre uppfyller kriterierna för rörlighet efter att ha utnyttjat sin rätt till rörlighet enligt direktivet. I föreslagna 26 § finns ingen hänvisning till en handling som avses i direktivet.

Enligt utredning är det väsentligt att det av lagen framgår att tredjelandsmedborgare har rätt att återvända till den första medlemsstaten. Utskottet konstaterar följaktligen att paragrafen bör preciseras på så sätt att återinresan till Finland i de situationer som avses i paragrafen ska ske med en handling som utfärdats av en finsk myndighet och som avses i forskar- och studerandedirektivet. Enligt utskottets uppfattning är de situationer som avses i paragrafen ganska sällsynta. Den handling som utfärdas av den finska myndigheten kan till exempel vara territoriellt begränsat visum.

27 §. Behörig myndighet. Utskottet gör en teknisk korrigerings i paragrafen i den finska versionen. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

31 §. Besvär. I beslut som fattats av Migrationsverket och som avses i lagen får ändring enligt föreslagna 31 § 1 mom. sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Föreslagna 32 § föreskriver för sin del om besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Besvärstillstånd kan enligt föreslagna 32 § 2 mom. beviljas i de fall där det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller med hänsyn till en enhetlig rättstillämpning är av vikt att ärendet prövas av högsta förvaltningsdomstolen eller om det finns ett annat särskilt vägande skäl för detta. Enligt uppgift finns det inte skäl att särskilt avgränsa beviljandet av besvärstillstånd jämfört med förvaltningsprocesslagens 13 § om begränsning av besvärsrätten. Av den här orsaken föreslår utskottet att bestämmelsen stryks i lagförslaget. Samtidigt föreslår utskottet att bestämmelserna om sökande av ändring samlas under samma paragraf (31 § i lagförslag 1) på samma sätt som i 23 § i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) och i 31 § i lagen om

Betänkande FvUB 7/2018 rd

villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017).

32 §. (33 §.) Ikraftträdande. I 2 och 3 mom. föreslås övergångsbestämmelser om ikraftträdandet av lagen. I propositionen motiveras inte behovet av övergångsbestämmelser. Enligt 2 mom. får uppehållstillstånd för att söka arbete eller driva företagsverksamhet enligt 10 § även beviljas forskare vars uppehållstillstånd har beviljats med stöd av den gällande utlänningslagen. Utskottet anser att detta är motiverat.

Övergångsbestämmelsen i 3 mom. gäller studerandes ansökningar om uppehållstillstånd som är anhängiga när den nya lagen träder i kraft. På den försäkring som studerande ska ha enligt lagförslaget ska bestämmelsen i den gällande utlänningslagen tillämpas i stället för den nya lagens bestämmelser om försäkring. Enligt utredning är en övergångsbestämmelse som bara gäller kravet på försäkring alltför snäv i det här sammanhanget med tanke på en smidig tillämpning av lagen.

Studerandes ansökningar om uppehållstillstånd är i regel anhängiga en kort tid och avgörs innan läsåret inleds vid läroanstalterna. En övergångsbestämmelse som den föreslagna leder till ett stort behov av ytterligare utredningar kring anhängiga ansökningar om uppehållstillstånd och då blir handläggningen överbelastad. Utskottet föreslår att övergångsbestämmelsen i 3 mom. ändras på så sätt att de bestämmelser i utlänningslagen som gällde när lagen trädde i kraft ska tillämpas på studerandes uppehållstillståndsansökningar som var anhängiga när lagen trädde i kraft. Paragrafnumreringen ändras till följd av att 31 och 32 § i lagförslaget slås samman.

5. Lag om ändring av 3 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

3 §. Paragrafens 2 mom. föreslås bli ändrat så att det väger in en restriktion som direktivet tillåter. Forskare som beviljats uppehållstillstånd för högst sex månader ska inte ha rätt till familjeförmåner. Sakkunniga har påpekat att den föreslagna paragrafen saknar en bestämmelse om att forskare har rätt till stöd för hemvård. Paragrafen föreslås bara föreskriva om en restriktion som direktivet tillåter i fråga om forskare som vistas en kort tid i landet. Följaktligen föreslår utskottet att paragrafen ändras på så sätt att den föreskriver om både rättigheten och restriktionen. Enligt den ändrade bestämmelsen ska föräldrar som beviljats uppehållstillstånd för forskare för minst sex månader ha rätt till stöd för hemvård av barn.

6. Lag om ändring av 14 § i folkhälsolagen

14 §. Utifrån en utredning föreslår utskottet att paragrafen kompletteras på så sätt att den också beaktar de forskare som utnyttjar sin rätt till rörlighet i EU. De här forskarna har enligt direktivet rätt till likabehandling inom området social trygghet. Forskare som kommer till Finland via förfarandet med underrättelse och på grundval av ett uppehållstillstånd beviljat av en annan medlemsstat ska därför jämföras med kommuninvånare.

Enligt utredning får forskarna från FPA ett intyg över sin rätt till vårdförmåner i Finland. Intyget styrker rätten till hälsovårdstjänster inom den offentliga hälsovården i Finland. Det föreslagna tillägget gör det möjligt att bättre tillgodose forskarnas rättigheter och minskar FPA:s administrativa arbete.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

7. Lag om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård

3 §. Utskottet hänvisar till det som sägs ovan i detaljmotiveringen till 14 § i lagförslag 6.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2—4 och 8—10 i proposition RP 21/2018 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 5—7 i proposition RP 21/2018 rd med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/801/EU (forskar- och studerandedirektivet) om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tredjelandsmedborgare enligt 4 § 1 mom. som ansöker om eller har beviljats tillträde till en medlemsstats (*medlemsstat*) territorium i Europeiska unionen (*unionen*) ~~för längre tid än 90 dagar~~ för forskning, studier praktik eller deltagande i volontärarbete som utförs inom ramen för unionens volontärprogram.

Lagen ska inte tillämpas på tredjelandsmedborgare

1) som ansöker om internationellt skydd, som får internationellt skydd i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet eller som beviljats tillfälligt skydd i en medlemsstat i enlighet med rådets direktiv 2001/55/EG om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta,

2) vars utvisning har skjutits upp på grund av faktiska eller rättsliga omständigheter,

3) som är familjemedlemmar till medborgare i någon medlemsstat som har utövat sin rätt till fri rörlighet inom unionen,

4) som har ställning som varaktigt bosatta i en medlemsstat i enlighet med rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning,

5) som, i likhet med sina familjemedlemmar och oavsett medborgarskap, har rättigheter i fråga om fri rörlighet som motsvarar unionsmedborgares rättigheter enligt avtal antingen mellan unionen och dess medlemsstater och tredjeländer eller mellan unionen och tredjeländer,

6) som kommer till en medlemsstat som praktikanter inom ramen för en företagsintern förflyttning av personal enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal,

7) som har beviljats inresa och vistelse som högkvalificerade arbetstagare i enlighet med rådets direktiv 2009/50/EG om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning.

3 §

Förhållande till utlänningslagen

På tredjelandsmedborgare som avses i denna lag ska tillämpas de allmänna bestämmelserna i utlänningslagen (301/2004) om inresa och utresa och om vistelse och arbete, om inte något annat bestäms i denna lag.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

Betänkande FvUB 7/2018 rd

1) *tredjelandsmedborgare* medborgare i andra länder än i Europeiska unionens medlemsstater eller Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz,

2) *forskare* en tredjelandsmedborgare som innehar en doktorsexamen eller ett bevis på högre utbildning som ger tredjelandsmedborgaren tillträde till doktorandutbildningar, som väljs ut av ett forskningsorgan och beviljas inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för att bedriva forskningsverksamhet som normalt kräver sådan utbildning,

3) *studerande* en tredjelandsmedborgare som har antagits vid en högskola och som beviljas inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för att som huvudsaklig verksamhet på heltid följa ett studieprogram som leder till en högskoleexamen, och tredjelandsmedborgare som antagits till en annan läroanstalt än en högskola och som beviljats rätt att delta i ett studieprogram som leder till ett yrke eller en examen. Det kan också vara fråga om en förberedande kurs före sådan utbildning eller obligatorisk praktik,

4) *praktikant* en tredjelandsmedborgare ~~som har en högskoleexamen eller som i ett tredjeland följer ett studieprogram som leder till en högskoleexamen och~~ som beviljats rätt att i Finland **delta i praktik** som bygger på ett anställningsförhållande i syfte att förvärva kunskaper och erfarenheter i en yrkesmiljö,

5) *volontär* en tredjelandsmedborgare som beviljats rätt att delta i volontärarbete i Finland inom ramen för unionens volontärprogram och som inte omfattas av ett anställningsförhållande,

6) *högskola* läroanstalter som bedriver verksamhet och är belägna i Finland, som följer det finländska högskolesystemet och som har rätt att ordna examensinriktad eller annan utbildning enligt högskolelagstiftningen,

7) *värdenhet* ett forskningsorgan, en högskola, en läroanstalt, en organisation som ansvarar för ett volontärprogram eller en enhet som tar emot praktikanter och i vars verksamhet en tredjelandsmedborgare deltar och som ligger i Finland, oavsett enhetens rättsliga form,

8) *första medlemsstat* den medlemsstat som först utfärdar ett tillstånd enligt 11 punkten för en tredjelandsmedborgare,

9) *andra medlemsstat* varje annan medlemsstat än den första medlemsstaten,

10) *unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder* program finansierade av unionen eller medlemsstaterna som främjar tredjelandsmedborgares rörlighet i unionen eller i de medlemsstater som deltar i de respektive programmen,

11) *tillstånd* ett uppehållstillstånd som har utfärdats genom användning av det enhetliga formulär som föreskrivs i förordning (EG) nr 1030/2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland och som ger innehavaren av tillståndet rätt att lagligen vistas på en medlemsstats territorium,

12) *familjemedlemmar* tredjelandsmedborgare enligt definitionen i artikel 4.1 i rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening.

5 §

Avtal med forskningsorgan

Forskningsorgan som vill ta emot en forskare i forskningssyfte ska ingå ett avtal med forskaren. Ett forskningsorgan får ingå ett avtal om det har godkänt forskningsprojektet efter att först ha kontrollerat projektets syfte, bedömt dess planerade längd och kontrollerat att forskaren har tillgång till den finansiering som behövs för att genomföra projektet samt kvalifikationerna hos forskaren från tredjeland.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Avtalet ska innehålla följande uppgifter:

- 1) rubriken för eller syftet med forskningsverksamheten eller forskningsområdet,
- 2) ett åtagande av forskaren att sträva efter att slutföra forskningsverksamheten och ett åtagande av forskningsorganet att ta emot forskaren i detta syfte,
- 3) forskningsverksamhetens start- och slutdatum eller dess uppskattade längd,
- 4) information om rättsförhållandet mellan forskningsorganet och forskaren,
- 5) om det är fråga om en anställning, anställningsvillkor som följer giltiga bestämmelser och det kollektivavtal som ska tillämpas,
- 6) information om planerad rörlighet i en eller flera andra medlemsstater om rörligheten är känd vid tiden för ansökan om uppehållstillstånd i Finland.

Avtalet hävs om forskaren inte beviljas rätt till inresa och vistelse eller om rättsförhållandet mellan forskaren och forskningsorganet upphör. Forskningsorganet ska utan dröjsmål underrätta Migrationsverket om detta och om varje omständighet som kan förhindra att avtalet genomförs.

6 §

Beviljande av uppehållstillstånd för vetenskaplig forskning

En tredjelandsmedborgare ska beviljas uppehållstillstånd för forskare för forskning, om han eller hon har ingått avtal med ett forskningsorgan enligt 5 §.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att forskarens försörjning är tryggad på det sätt som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen eller, om det är fråga om en anställning, med inkomsten av förvärsarbetet.

Upphållstillståndet beviljas som kontinuerligt tillstånd för två år eller högst för den tid avtalet är giltigt, om giltighetstiden är under två år. Ett fortsatt uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år.

7 §

Beviljande av uppehållstillstånd för studier

En tredjelandsmedborgare kan beviljas uppehållstillstånd för studier, om han eller hon har antagits som studerande vid en i Finland belägen

- 1) högskola och har betalat högskolans avgifter, eller
- 2) annan läroanstalt än en högskola, om studierna leder till en examen eller ett yrke eller också för andra studier, om det finns en motiverad orsak till att bevilja uppehållstillstånd.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att studerandens försörjning är tryggad på det sätt som föreskrivs i 39 § i utlänningslagen. Ett ytterligare krav för att uppehållstillstånd ska beviljas är att tredjelandsmedborgaren har en försäkring som täcker sjukvårdskostnader. Om den beräknade studietiden är minst två år räcker det med att försäkringen täcker läkemedelskostnader.

Upphållstillståndet kan beviljas som ett tillfälligt tillstånd för två år, om inte tillståndet söks för kortare tid eller för högst den tid som studierna varar, om studietiden understiger två år.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

8 §

Beviljande av uppehållstillstånd för praktik

En tredjelandsmedborgare kan beviljas uppehållstillstånd för praktik om

- 1) det vid tidpunkten för ansökan har gått högst två år från det att högskoleexamen avlades eller tredjelandsmedborgaren deltar i ett studieprogram som leder till en högskoleexamen,
- 2) praktiken ingår i ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytesprogram, eller
- 3) tredjelandsmedborgaren är 18—30 år och utför praktik samtidigt som han eller hon studerar finska eller svenska vid en utländsk högskola eller när praktikbranschen motsvarar tredjelandsmedborgarens studier eller examen.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att praktikantens försörjning är tryggad med inkomster av förvärvsarbete.

En ytterligare förutsättning för uppehållstillstånd är att värdenheten styrker att praktiken inte ersätter någon tjänst. Tredjelandsmedborgaren ska visa upp ett praktikavtal som ingåtts med värdenheten, vars villkor följer giltiga bestämmelser och det kollektivavtal som ska tillämpas och som innehåller följande uppgifter:

- 1) en beskrivning av praktikprogrammet, med uppgifter om dess utbildningssyfte eller utbildningsinnehåll,
- 2) praktikens längd,
- 3) tjänstgörings- och handledningsförhållandena under praktiken,
- 4) tiderna för praktiktjänstgöringen,
- 5) rättsförhållandet mellan praktikanten och värdenheten.

Upphållstillståndet beviljas som tillfälligt tillstånd för högst 18 månader som är den maximala praktiktiden.

9 §

Beviljande av uppehållstillstånd för volontärarbete

En tredjelandsmedborgare kan beviljas uppehållstillstånd för volontärarbete som utförs inom ramen för unionens volontärprogram, förutsatt att han eller hon har ingått ett avtal med den värdenhet som ansvarar för verksamheten. I avtalet ska ingå följande uppgifter:

- 1) en beskrivning av volontärprogrammet,
- 2) volontärarbetets längd,
- 3) tjänstgörings- och handledningsförhållandena för volontärprogrammet,
- 4) tiderna för volontärtjänstgöringen,
- 5) uppgift om de medel som finns tillgängliga för att täcka kostnaderna för tredjelandsmedborgarens uppehälle och logi och en minimisumma fickpengar för hela vistelsen,
- 6) vid behov den utbildning tredjelandsmedborgaren kommer att få som hjälp för att kunna utföra volontärarbetet.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att volontärens försörjning är tryggad på det sätt som anges i 39 § i utlänningslagen.

Upphållstillståndet beviljas som tillfälligt tillstånd för högst ett år.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

10 §

Beviljande av uppehållstillstånd för att söka arbete eller driva företagsverksamhet

En tredjelandsmedborgare som har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 6 eller 7 § kan efter att ha slutfört sitt forskningsarbete eller avlagt examen beviljas uppehållstillstånd för att söka arbete eller etablera företagsverksamhet.

En förutsättning för uppehållstillstånd är att försörjningen för den person som avses i 1 mom. är tryggad på det sätt som anges i 39 § i utlänningslagen.

Uppehållstillståndet beviljas som tillfälligt tillstånd för högst ett år efter att det föregående tillståndet har gått ut. Uppehållstillståndet beviljas dock som kontinuerligt tillstånd, om det tidigare var kontinuerligt.

Om examensbevis från högskola, utbildningsbevis eller annat bevis på formella kvalifikationer, eller en bekräftelse från forskningsorganet om att forskningsverksamheten har slutförts, inte finns tillgängliga förrän det tillstånd som har utfärdats enligt 6 eller 7 § löper ut, och alla övriga villkor är uppfyllda, ska tredjelandsmedborgaren tillåtas att vistas i landet en skälig tid i syfte att lägga fram en sådan handling eller bekräftelse.

11 §

Grunder för avslag på ansökan

En ansökan om uppehållstillstånd enligt denna lag ska avslås om

- 1) villkoren enligt 6—9 § inte uppfylls,
- 2) de handlingar som uppvisas har erhållits på ett bedrägligt sätt, har förfalskats eller ändrats, eller
- 3) tredjelandsmedborgaren ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

En ansökan får avslås om

- 1) värdenheten inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor,
- 2) de villkor som följer av lagstiftning, kollektivavtal eller praxis inte uppfylls av värdenheten,
- 3) värdenheten har ålagts sanktioner för odeklarerat arbete eller olaglig anställning,
- 4) värdenheten har inrättats eller drivs huvudsakligen för att underlätta inresa för forskare, studerande, praktikanter eller volontärer,
- 5) värdenhetens verksamhet har försatts i konkurs eller om det inte bedrivs någon ekonomisk verksamhet, eller
- 6) det finns bevis för att tredjelandsmedborgarens vistelse avser andra ändamål än de för vilka han eller hon ansöker om inresa och vistelse.

En ansökan om uppehållstillstånd enligt 10 § får avslås om

- 1) de villkor som anges i paragrafen inte uppfylls,
- 2) tredjelandsmedborgaren inte längre uppfyller villkoren för inresa och vistelse i landet, eller
- 3) 1 mom. 2 eller 3 punkten ska tillämpas.

I de fall som avses i 2 och 3 mom. ska hänsyn tas till de särskilda förhållandena i fallet som helhet och proportionalitetsprincipen iakttas.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

12 §

Återkallelse av uppehållstillstånd eller beslut att inte förlänga tillstånd

Ett uppehållstillstånd som beviljats med stöd av 6—10 § ska återkallas eller ansökan om förlängning avslås om

- 1) tredjelandsmedborgaren inte längre uppfyller villkoren i 6—10 §,
- 2) uppehållstillståndet eller handlingen har erhållits på ett bedrägligt sätt, har förfalskats eller ändrats, eller
- 3) tredjelandsmedborgaren vistas i landet för andra ändamål än de för vilka tredjelandsmedborgarens tillstånd utfärdades.

Myndigheten får återkalla eller besluta att inte förlänga ett uppehållstillstånd om

- 1) värdenheten inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor,
- 2) de villkor som följer av lagstiftning, kollektivavtal eller praxis inte uppfylls av värdenheten,
- 3) värdenheten har ålagts sanktioner för odeklarerat arbete eller olaglig anställning,
- 4) värdenheten har inrättats eller drivs huvudsakligen för att underlätta inresa för forskare, studerande, praktikanter eller volontärer,
- 5) värdenhetens verksamhet har försatts i konkurs eller om det inte bedrivs någon ekonomisk verksamhet,
- 6) studeranden inte iakttar de tidsfrister som gäller för tillträde till ekonomisk verksamhet eller gör inte tillräckliga framsteg, eller
- 7) tredjelandsmedborgaren ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

Om myndigheten kan återkalla eller besluta att inte förlänga studerandens uppehållstillstånd enligt 2 mom. 1 eller 3—5 punkten, får studeranden med stöd av giltigt uppehållstillstånd fortsätta bedriva studier vid en annan läroanstalt eller göra en ny ansökan i avsikt att få en annan läroanstalt att ta emot honom eller henne för att delta i ett motsvarande studieprogram i syfte att fullfölja sina studier.

I de fall som avses ovan i 2 och 3 mom. bör man ta hänsyn till de särskilda förhållandena i fallet som helhet och iaktta proportionalitetsprincipen.

Migrationsverket ska utan dröjsmål underrätta den medlemsstat till vilken tredjelandsmedborgaren har rest in med stöd av forskar- och studerandedirektivet om att det uppehållstillstånd som verket beviljat har återkallats.

13 §

Anteckningar i uppehållstillståndskortet

I uppehållstillståndskortet antecknas ”forskare”, ”studerande”, ”praktikant” eller ”volontär” beroende på enligt vilken grund uppehållstillståndet beviljas.

Om en forskare eller en studerande beviljas uppehållstillstånd på grund av han eller hon kommer till en medlemsstat inom ramen för unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder eller avtal mellan två eller flera erkända högskolor, ska en anteckning om programmet eller avtalet göras i uppehållstillståndskortet.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Om en forskare beviljas uppehållstillstånd för rörlighet för längre vistelse, ska i uppehållstillståndskortet anges ”forskare-rörlighet”.

14 §

Studerandes rätt att arbeta

Tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd enligt 7 § har rätt att arbeta förutsatt att

- 1) arbetet är praktik som ingår i examen eller ett slutarbete som ingår i studierna och utförs i form av förvärvsarbete,
- 2) arbetsmängden utjämnas till i genomsnitt 25 timmar per vecka under den tid då egentlig undervisning ordnas vid läroanstalten, eller
- 3) heltidsarbetet infaller under en tid då egentlig undervisning inte ordnas vid läroanstalten.

15 §

Rätten att börja arbeta och etablera företagsverksamhet

En tredjelandsmedborgare som har slutfört sin forskning eller avlagt examen får fortsätta det arbete eller den företagsverksamhet som han eller hon har utfört med stöd av ett tidigare uppehållstillstånd eller börja ett nytt arbete eller etablera företagsverksamhet, om ansökan om fortsatt uppehållstillstånd har gjorts när det uppehållstillstånd som beviljats enligt 6 eller 7 § var i kraft.

Tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd enligt 10 § får börja arbeta när de har hittat ett arbete eller etablera företagsverksamhet.

På fortsatt uppehållstillstånd som söks för arbete och företagsverksamhet tillämpas bestämmelserna i 5 kap. i utlänningslagen, om det inte är fråga om uppehållstillstånd som söks med stöd av 6 eller 8 § i denna lag. Ett negativt beslut om fortsatt uppehållstillstånd innebär att arbetet och företagsverksamheten inte får fortsätta, även om ändring i beslutet söks genom besvär.

16 §

Rätten för forskares familjemedlemmar att vistas och arbeta i landet

Familjemedlemmar till en forskare från tredjeland som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 6 eller 10 § får enligt denna lag beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd på grund av familjeband. Giltighetstiden för uppehållstillståndet får inte vara längre än för forskarens uppehållstillstånd.

Familjemedlemmarnas försörjning ska vara tryggad på det sätt som anges i 39 § i utlänningslagen.

Familjemedlemmar har rätt att förvärvsarbeta i enlighet med bestämmelserna i utlänningslagen.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

17 §

Forskares rörlighet

Om forskaren har fått uppehållstillstånd för forskare i den första medlemsstaten och de villkor för rörlighet som anges nedan är uppfyllda har forskaren rätt att vistas och arbeta i Finland i högst två år för att slutföra sin forskning vid ett forskningsorgan.

18 §

Rörlighet för forskares familjemedlemmar

Forskares familjemedlemmar som har ett giltigt uppehållstillstånd beviljat av den första medlemsstaten har rätt till inresa och vistelse i Finland tillsammans med forskaren, om de villkor för rörlighet som anges nedan är uppfyllda.

19 §

Studerandes rörlighet

Studerande som har ett giltigt uppehållstillstånd beviljat av den första medlemsstaten och som omfattas av ett unionsprogram eller multilateralt program som innefattar rörlighetsåtgärder, eller ett avtal mellan två eller flera högskolor, har rätt till inresa och vistelse i landet i högst 360 dagar för att bedriva en del av sina högskolestudier i Finland. En studerande har rätt att arbeta enligt vad som föreskrivs i 14 §.

Studerande som inte uppfyller de villkor för rörlighet som anges i 1 mom. ska ansöka om uppehållstillstånd för studier enligt 6 § för att kunna bedriva en del sina studier vid en högskola i Finland.

20 §

Skyldighet att underrätta om rörlighet till Finland

Forskare ska underrätta Migrationsverket och den behöriga myndigheten i den första medlemsstaten om sin avsikt att bedriva en del av forskningen i Finland och studerande ska underrätta om sin avsikt att bedriva en del av studierna i Finland. Forskare ska också underrätta om familjemedlemmarnas rörlighet.

De berörda myndigheterna ska underrättas

1) i samband med ansökan om uppehållstillstånd innan forskaren eller studeranden anländer till den första medlemsstaten, om rörligheten till Finland redan planerats, eller

2) efter att forskaren eller studeranden har beviljats inresa till den första medlemsstaten, så snart den planerade rörligheten till Finland är känd.

Värdenheten, forskaren och studeranden ska underrätta Migrationsverket om sådana ändringar som påverkar förutsättningarna för rörlighet.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

21 §

Underrättelsens innehåll

Med underrättelsen enligt 20 § ska forskaren lämna följande uppgifter och handlingar:

- 1) en kopia av ett giltigt resedokument och ett giltigt tillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten och som täcker rörlighetsperioden,
- 2) det avtal som ingåtts med forskningsorganet i Finland,
- 3) rörlighetens planerade längd inklusive datum för dess början och slut, om detta inte framgår av avtalet,

~~4) bevis som styrker att forskaren har en sjukförsäkring som täcker alla de risker som medborgarna i Finland normalt har täckning för,~~

4) bevis som styrker att forskaren under sin vistelse kommer att ha tillräckliga medel för att bekosta sitt uppehälle utan att behöva ta det finländska sociala trygghetssystemet i anspråk, liksom medel för återresan till den första medlemsstaten, om forskaren inte uppfyller villkoren för rörlighet,

5) bevis som styrker att avgiften för underrättelsen om rörlighet är betald.

För de familjemedlemmar som följer med forskaren ska i underrättelsen ingå uppgifterna i 1 mom. 3—5 punkten, och dessutom bevis som styrker att familjemedlemmarna har vistats tillsammans med forskaren som medlemmar i forskarens familj i den första medlemsstaten och att familjemedlemmarna har försäkring som täcker sjukvårdskostnaderna.

För studerande ska i underrättelsen ingå de uppgifter eller handlingar som anges i 1 mom. 1 och 3—5 punkten samt bevis som styrker att studeranden

- 1) bedriver en del av studierna i Finland inom ramen för unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder, eller ett avtal mellan två eller flera högskolor,
- 2) har antagits vid en högskola i Finland,
- 3) har betalat de avgifter som krävs av högskolan,
- 4) är försäkrad för sjukvårdskostnaderna.

22 §

Invändningar mot rörlighet

Migrationsverket får invända mot forskares och studerandes rörlighet till Finland inom 30 dagar efter det att verket tagit emot en fullständig underrättelse, om

- 1) de uppgifter som avses i 21 § 1 eller 3 mom. inte följer med underrättelsen,
- 2) de handlingar som uppvisas har erhållits på ett bedrägligt sätt, har förfalskats eller ändrats,
- 3) någon av de grunder för avslag som anges i 11 § 2 mom. blir tillämplig, eller
- 4) vistelsens maximala längd enligt 17 eller 19 § har nåtts.

Migrationsverket får inom den tid som anges i 1 mom. invända mot rörligheten för forskares familjemedlemmar, om

- 1) villkoren enligt 21 § 2 mom. inte är uppfyllda,
- 2) den maximala längden för forskarens vistelse enligt 17 § har nåtts, eller
- 3) de handlingar som uppvisas har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats.

Migrationsverket ska invända mot rörligheten, om en tredjelandsmedborgare ses som ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Om Migrationsverket inte invänder mot rörligheten, ska det ge tredjelandsmedborgaren ett intyg som styrker att personen har rätt att vistas i Finland.

23 §

Underrättelse om invändningar mot rörlighet

Migrationsverket ska utan dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i den första medlemsstaten och den som lämnat underrättelsen om att de invänder mot forskarens, dennes familjemedlemmars eller studerandens rörlighet till Finland.

24 §

Följderna av invändningar mot rörlighet

Om Migrationsverket invänder mot rörligheten enligt 22 § och rörligheten ännu inte har ägt rum, ska forskaren inte beviljas rätt att bedriva en del av forskningen i Finland, studeranden inte beviljas rätt att bedriva en del av studierna i Finland och familjemedlemmarna inte beviljas rätt att komma till Finland. Om rörligheten redan har ägt rum ska forskaren och hans eller hennes familjemedlemmar samt studeranden genast upphöra med all verksamhet i Finland och lämna landet.

25 §

Inresa efter underrättelse om rörlighet

Om en underrättelse om rörlighet har lämnats i enlighet med 20 § 2 mom. 1 punkten och Migrationsverket inte har framför några invändningar till den första medlemsstaten enligt 22 §, får en tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd för forskare, familjemedlem eller studerande komma till Finland när som helst under tillståndets giltighetstid.

Om en underrättelse om rörlighet har lämnats i enlighet med 20 § 2 mom. 2 punkten, får en tredjelandsmedborgare som beviljats uppehållstillstånd för forskare, familjemedlem eller studerande komma till Finland genast efter underrättelsen eller när som helst under tillståndets giltighetstid. Om Migrationsverket inte till den första medlemsstaten har framfört några invändningar enligt 22 § mot den studerandes rörlighet, får tredjelandsmedborgaren som beviljats uppehållstillstånd för studerande resa in i Finland när som helst under tillståndets giltighetstid.

26 §

Återkomst till Finland efter rörlighetsperioden

Om en forskare, hans eller hennes familjemedlemmar eller en studerande har rest in och vistas i en annan medlemsstat i unionen, men inte längre uppfyller villkoren för rörlighet där eller om ett uppehållstillstånd som beviljats av Finland inte längre är i kraft eller om det har återkallats under rörlighetsperioden, ska tredjelandsmedborgaren, efter begäran från den andra medlemsstaten, tillåtas att återvända till Finland, utan formaliteter eller dröjsmål, med en handling som beviljats av en finsk myndighet enligt forskar- och studerandedirektivet.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

27 §

Behörig myndighet

Migrationsverket tar emot ansökningar om uppehållstillstånd och fattar beslut om att avslå, bevilja, återkalla och avstå från att förnya uppehållstillstånd. Migrationsverket tar också emot underrättelser om rörlighet och kan framföra invändningar mot rörligheten till Finland.

28 §

Beslut om ansökan

Ett beslut om ansökan om uppehållstillstånd ska delges sökanden snarast möjligt och senast inom 90 dagar efter att sökanden har lämnat in en fullständig ansökan.

Om uppgifterna i ansökan eller handlingarna är bristfälliga, ska Migrationsverket inom rimlig tid informera sökanden om vilka ytterligare uppgifter som krävs och fastställa en rimlig tidsfrist för sökanden att lämna in uppgifterna. Den tidsfrist som avses i 1 mom. avbryts, till dess att de begärda tilläggsuppgifterna har lämnats in. Om tilläggsuppgifterna eller handlingarna inte lämnas in i tid, kan ansökan avslås.

Ansökan om uppehållstillstånd för forskares familjemedlemmar ska behandlas samtidigt som forskarens ansökan, om ansökningarna har upprättats samtidigt.

29 §

Betalning av avgift för behandling av ansökningar och underrättelser

En förutsättning för att behandlingen av en ansökan om uppehållstillstånd och en underrättelse om rörlighet enligt denna lag ska inledas sedan ansökan väckts och underrättelsen lämnats in är att avgiften är betald.

Ett intyg över att behandlingsavgiften är betald ska bifogas ansökan eller underrättelsen.

En ansökan om uppehållstillstånd förfaller och görs invändningar mot rörligheten från den första medlemsstaten till Finland, om avgiften inte betalas inom rimlig tid.

30 §

Kontaktpunkt

Migrationsverket är den kontaktpunkt som avses i artikel 37 i forskar- och studerandedirektivet, som samarbetar med kontaktpunkterna i de övriga medlemsstaterna och som ansvarar för att ta emot och översända de uppgifter om rörlighet som anges i denna lag.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

31 §

Besvär

I beslut som fattats av Migrationsverket och som avses i denna lag får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I beslut av förvaltningsdomstolen får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. (32 § 1 mom. i RP)

Migrationsverket har rätt att överklaga sådana beslut av förvaltningsdomstolen genom vilka beslut av Migrationsverket har upphävts eller ändrats.

~~32 §~~

~~*Besvär hos högsta förvaltningsdomstolen*~~

~~I sådana beslut av förvaltningsdomstolen som avses i denna lag får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.~~

~~Besvärstillstånd kan beviljas, om det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller med hänsyn till en enhetlig rättstillämpning är av vikt att ärendet prövas av högsta förvaltningsdomstolen eller om det finns ett annat särskilt vägande skäl för detta.~~

32 (33) §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 10 § tillämpas också på tredjelandsmedborgare som har beviljats uppehållstillstånd enligt utlänningslagen för studier eller forskning innan denna lag träder i kraft.

Om en studerandes ansökan om uppehållstillstånd är anhängig vid ikraftträdandet av denna lag, tillämpas dock de bestämmelser i utlänningslagen som gäller när denna lag träder i kraft. ~~tillämpas i fråga om den försäkring som förutsätts av studeranden 46 § i utlänningslagen i dess lydelse vid ikraftträdandet i stället för 7 § 2 mom. i denna lag.~~

2.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i utlänningslagen(301/2004) 47 a—47 f §, 49 § 1 mom. 4 punkten, 54 § 4 mom., 58 a § och 78 § 3 mom. 4 punkten,
av dem 47 a—47 f § och 58 a § sådana de lyder i lag 516/2008, 49 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1338/2011, 54 § 4 mom. och 78 § 3 mom. 4 punkten sådana de lyder i lag 121/2018,
ändras 45—47, 53, 55, 77, 79 och 80 §,
av dem 45, 47 och 53 § sådana de lyder i lag 121/2018, 46 § sådan den lyder i lag 486/2007, 55 § sådan den lyder i lagarna 34/2006, 380/2006, 358/2007, 1338/2011 och 93/2015, 77 § sådan den lyder i lagarna 1218/2013 och 909/2017, 79 § sådan den lyder i lagarna 1218/2013 och 909/2017 samt 80 § sådan den lyder i lag 1218/2013 som följer:

45 §

Beviljande av tillfälligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

Tillfälligt uppehållstillstånd beviljas personer som befinner sig utomlands

- 1) för tillfälligt arbete,
- 2) för tillfällig företagsverksamhet, eller
- 3) om det finns andra särskilda skäl för att bevilja tillstånd.

För tillfälligt arbete beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd. För tillfällig företagsverksamhet beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd beviljas hans eller hennes familjemedlemmar tillfälligt uppehållstillstånd för samma tid.

46 §

Beviljande av uppehållstillstånd för au pairarbete

Utlänningar som när ansökan upprättas är 17—30 år kan beviljas ett tillfälligt uppehållstillstånd för au pairarbete enligt 45 § 1 mom. 3 punkten för högst ett år, om han eller hon

- 1) inte tidigare har varit au pair,
- 2) har grundläggande kunskaper i finska eller svenska samt om finsk kultur,
- 3) inte är nära släkt med medlemmar i värdfamiljen,
- 4) har sjuk- och olycksfallsförsäkring som täcker hela vistelsen,

Betänkande FvUB 7/2018 rd

- 5) kan visa upp ett under tre månader gammalt intyg över sitt hälsotillstånd som visar att personen inte lider av någon smittsam sjukdom, som skulle förhindra au pairarbete i värdfamiljen,
- 6) har ingått ett skriftligt avtal med värdfamiljen där parterna enats om följande:
- a) personens boende i värdfamiljen samt rättigheter och skyldigheter som au pair, inklusive uppehåll och andra eventuella förmåner,
 - b) personens uppgifter och fördelningen per vecka av maximitiden på 25 timmar som ska användas för uppgifterna,
 - c) personens fritid och lediga dagar,
 - d) kurser som personen deltar i.

47 §

Beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands

En person som befinner sig utomlands kan beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd

1) om han eller hon har varit finsk medborgare eller åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes mor- eller farföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare,

2) för arbete av fortgående karaktär, eller

3) för företagsverksamhet av fortgående karaktär.

För arbete av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd. För företagsverksamhet av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för företagare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för företagare finns i 5 kap.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd. När en utlänning har beviljats uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem enligt 10 kap. och utlänningen med stöd av 161 d eller 161 e § har behållit sin uppehållsrätt på personlig grund, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar kontinuerligt uppehållstillstånd.

För att kontinuerligt uppehållstillstånd ska kunna beviljas med stöd av 1 mom. 1 punkten krävs det inte att utlänningens eller hans eller hennes familjemedlemmars försörjning är tryggad.

När en utlänning har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd på grund av familjeband och det familjeband som legat till grund för beviljandet har brutits, kan hans eller hennes familjemedlemmar som befinner sig utomlands beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd, förutsatt att familjemedlemmarnas försörjning är tryggad. När beslutet fattas ska man dock beakta möjligheten för den person som redan lagligen är bosatt i Finland att flytta tillbaka till sitt hemland eller till något annat land för att leva i en familjegemenskap, om det kan anses att familjebanden som helhet koncentreras dit.

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf, beviljas det första tidsbegränsade uppehållstillståndet för ett år, dock högst för den tid sökandens resedokument gäller, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för detta tillstånd dock inte vara längre än giltighetstiden för det uppehållstillstånd för en familjemedlem som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

Uppehållstillstånd kan beviljas för kortare eller längre tid än ett år, om det beviljas för en sådan rättshandling eller en sådan arbetsuppgift som utförs inom en bestämd känd tid. Tidsbegränsat uppehållstillstånd får dock inte beviljas för mer än två år.

En utlänning som har varit finsk medborgare eller av vars föräldrar åtminstone den ena eller av vars mor- eller farföräldrar en är eller har varit infödd finsk medborgare beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år, om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid.

Den som hör till personalen vid en främmande stats diplomatiska beskickning eller konsulat och hans eller hennes familjemedlemmar kan beviljas uppehållstillstånd för hela den tjänstgöringsperiod som uppgetts.

Ett offer för människohandel och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet beviljas uppehållstillstånd för minst sex månader och högst ett år.

Uppehållstillstånd som grundar sig på flyktingskap eller alternativt skydd beviljas för fyra år.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

En utlänning som omfattas av ett vittnesskyddsprogram enligt lagen om vittnesskyddsprogram och en utlänning som tas till Finland i enlighet med ett beslut som statsrådet fattat med stöd av 93 § i denna lag beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd för fyra år, om han eller hon enligt vad som beslutas ska bli beviljad kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 113 § 1 mom.

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndet får beviljas för två år, om det beviljas med stöd av 47 h § eller 77 § 1 mom. 1 punkten. Uppehållstillstånd kan också beviljas för två år, om det beviljas en familjemedlem till en utlänning som avses i de paragraferna.

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år.

I de fall som avses i 54 § 3 och 5 mom. tillämpas, när grunden för vistelsen ändras från tillfällig till kontinuerlig, på uppehållstillståndets längd vad som i 53 § bestäms om det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd.

Om uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband, får giltighetstiden för det tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljas dock inte vara längre än giltighetstiden för det tidsbegränsade uppehållstillstånd för anknytningspersonen som ligger till grund för beviljandet av uppehållstillståndet.

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

77 §

Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete

Annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete beviljas en utlänning som

- 1) sköter ledningsuppgifter på högsta nivå eller mellannivå i ett företag eller utför sakkunniguppdrag som kräver specialkompetens,
 - 2) är idrottare, tränare eller idrottsdomare, om verksamheten är yrkesmässig,
 - 3) är anställd hos ett religiöst eller ideologiskt samfund,
 - 4) yrkesmässigt verkar inom vetenskap, kultur eller konst med undantag av forskare och res-
taurangmusiker,
 - 5) arbetar i en internationell organisation eller utför uppgifter som hänför sig till mellanstatligt
officiellt samarbete,
 - 6) är yrkesmässigt verksam inom masskommunikation, om inte hans eller hennes arbets- eller
uppdragsgivare har verksamhetsställe i Finland,
 - 7) undersöker marknaden, förbereder ett företags etablering i Finland, förhandlar om beställ-
ningar, skaffar beställningar eller övervakar hur beställningar verkställs eller sköter andra mot-
svarande uppgifter, om inte hans eller hennes arbets- eller uppdragsgivare har verksamhetsställe i
Finland,
 - 8) har avlagt examen eller slutfört forskning i Finland under giltighetstiden för ett uppehålls-
tillstånd som beviljats med stöd av 6 eller 8 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares in-
resa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) och det huvud-
sakliga syftet med vistelsen i landet är att arbeta,
 - 9) utifrån en inbjudan eller ett avtal arbetar som gästande lärare, föreläsare, utbildare eller kon-
sult, om arbetet pågår högst ett år,
 - 10) utför ett arbete som ingår i ett leveransavtal om enskilda maskiner, anordningar, produk-
tionslinjer eller expertsystem som importerats till Finland eller som ska exporteras till utlandet,
om arbetet pågår högst sex månader, eller
 - 11) utför arbete som ingår i ett mellanstatligt avtal eller medborgarorganisationers utbytespro-
gram, om arbetet pågår högst 18 månader.
- Om arbetet pågår längre än vad som anges i 1 mom. 9—11 punkten, ska utlänningen ansöka
om uppehållstillstånd för arbetstagare.
- Utlänningens försörjning ska vara tryggad genom inkomster från förvärvsarbete under den tid
som uppehållstillståndet gäller.

79 §

Rätt att arbeta utan uppehållstillstånd

Rätt att förvärvsarbete utan uppehållstillstånd har en utlänning som

- 1) utifrån en inbjudan eller ett avtal kommer som tolk, lärare, sakkunnig eller idrottsdomare för
högst tre månader,
- 2) utifrån en inbjudan eller ett avtal kommer som yrkeskonstnär eller idrottare för högst tre må-
nader, inbegripet biträdande personal, servicepersonal och träningspersonal,

Betänkande FvUB 7/2018 rd

3) arbetar som sjöman antingen på ett fartyg som är inskrivet i förteckningen över handelsfartyg eller, efter att ha anställts någon annanstans än i Finland, på ett fartyg som huvudsakligen går i trafik mellan utländska hamnar,

4) är ordinarie arbetstagare hos ett företag som driver verksamhet i en annan stat inom Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som kommer för att utföra tillfälligt leverans- eller underleveransarbete som omfattas av friheten att tillhandahålla tjänster, om han eller hon i nämnda stat har tillstånd som berättigar till vistelse och arbete och som är i kraft efter det att arbetet i Finland har upphört.

Efter att ha sökt internationellt skydd har en utlänning rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd

1) då han eller hon har ett sådant dokument som avses i 11 § 1 mom. 1 punkten och har vistats i landet i tre månader,

2) då han eller hon har vistats i landet i sex månader.

När arbetsgivaren eller uppdragsgivaren inte har något verksamhetsställe i Finland har en utlänning rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd

1) som demonstratör eller filmarbetare i högst tre månader,

2) som medlem av personalen på ett motorfordon i utländsk ägo eller besittning, när utlänningen framför ett fordon med vilket en gränsöverskridande transport förs till bestämmelseorten eller avhämtas från utgångsorten eller när trafikeringen i Finland hänför sig till regelbunden reguljärtrafik mellan orter av vilka åtminstone en är belägen utomlands och utlänningen inte är bosatt i Finland,

3) som reseledare för en sällskapsresa från utlandet till Finland.

80 §

Hur länge rätten att arbeta gäller

Har en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd för en arbetstagare som avser samma arbetsgivare eller samma bransch gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, får utlänningen fortsätta arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft. I annat fall upphör rätten att arbeta med stöd av det tidigare tillståndet när tillståndets giltighetstid går ut. Rätten att arbeta med stöd av ett nytt uppehållstillstånd börjar gälla när tillståndet har beviljats.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på något annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare och ansökan om fortsatt uppehållstillstånd har gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, fortsätter rätten att arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft.

Om en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 77 § 1 mom. 9—11 punkten upphör rätten att arbeta när tillståndets giltighetstid går ut.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på visum eller visumfrihet gäller rätten högst den tid som anges i 79 §. Tiden för rätten att arbeta förlängs inte av att en ansökan om uppehållstillstånd görs medan visumet eller visumfriheten är gällande. Rätten att arbeta upphör oberoende av vad som föreskrivs i 79 § när ett beslut om avvisning av personen i fråga blir verkställbart.

Om rätten att arbeta grundar sig på uppehållstillstånd och personen i fråga utvisas, upphör rätten att arbeta när beslutet om utvisning blir verkställbart.

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 3 a och 3 c § i lagen om tillämpning av bosättningsbaserad social trygghet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillämpning av bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) 3 a § 2 mom. 4 punkten och 3 c § 2 mom. 2 punkten, av dem 3 a § 2 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1196/2013 och 3 c § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 911/2017 som följer:

3 a §

Flyttning till Finland

När en person flyttar till Finland beaktas som faktorer som visar att han eller hon bosätter sig här stadigvarande bland annat att han eller hon

4) har ett arbetsavtal eller något annat därmed jämförbart avtal för arbete i Finland eller har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004) eller har beviljats uppehållstillstånd för forskare för vetenskaplig forskning enligt lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/).

3 c §

Krav på uppehållstillstånd

Kravet på uppehållstillstånd är uppfyllt också då

2) personen i fråga har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen eller tillstånd enligt lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa

Betänkande FvUB 7/2018 rd

och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete eller ett motsvarande tillstånd beviljat av en behörig myndighet i en annan medlemsstat i unionen,

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 a § i barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i barnbidragslagen (796/1992) 1 a § sådan den lyder i lag 916/2017 som följer:

1 a §

Rätt till barnbidrag på grundval av arbete

Barnbidrag betalas i enlighet med denna lag även för barn som medföljer arbetstagare som avses i 3 b § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) och som uppfyller kravet på uppehållstillstånd enligt 3 b § och 3 c § 2 mom. 2 punkten i den lagen. Barnbidrag betalas dock inte om arbetstagarens rätt att arbeta grundar sig på 79 § i utlänningslagen (301/2004) eller på 14 § i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) eller om arbetstagarens tillstånd att arbeta i Finland gäller högst sex månader. Barnbidrag betalas inte heller, om arbetstagarens tillstånd att arbeta gäller högst nio månader med stöd av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) eller om arbetstagarens rätt att arbeta baserar sig på lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) eller om det uppehållstillstånd som beviljats med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats en forskare för vetenskaplig forskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 3 § 2 mom. sådant det
lyder i lag 917/2017 som följer:

3 §

Val av vårdform

Rätt till vårdpenning och vårdtillägg enligt denna lag har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen (301/2004). Han eller hon ska dessutom ha i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande och tillstånd att arbeta i Finland i minst sex månader. Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt anställningsförhållande har upphört. Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man dessutom för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare har rätt att arbeta i Finland mer än nio månader med stöd av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), om inte den arbetstagare som är föremål för den företagsinterna förflyttningen ska omfattas av ursprungslandets rätt enligt bilaterala avtal. Man har inte rätt till vårdpenning och vårdtillägg för ett barn vars förälders eller vårdnadshavares rätt att arbeta baserar sig på lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017). Rätt till vårdpenning och vårdtillägg har man också för ett barn vars förälder eller vårdnadshavare med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) beviljats uppehållstillstånd för forskare för vetenskaplig forskning för **minst** sex månader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 14 § i folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i folkhälsolagen (66/1972) 14 § sådan den lyder i lag 914/2017 som följer:

14 §

Med invånare i en kommun avses i denna lag en person vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) kommunen i fråga är. Med en persons bonings- och hemkommun avses den kommun där han eller hon är invånare. Med invånare i kommunen jämställs i denna lag också en person som vistas inom kommunens område och har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom., 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten eller 79 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i utlänningslagen (301/2004) och som har ett i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande har upphört. Med invånare i kommunen jämställs vid tillämpningen av denna lag också en person som vistas inom kommunens område och som med stöd av 81 § i utlänningslagen har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i den lagen samt en sådan persons familjemedlemmar enligt 37 § i utlänningslagen. Med invånare i kommunen jämställs dessutom vid tillämpningen av denna lag en person som vistas inom kommunens område och som har tillstånd för säsongarbete enligt lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsonganställning (907/2017) eller tillstånd enligt lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) samt en forskare och en person i anställningsförhållande som har tillstånd enligt lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärbete (/) eller ett motsvarande tillstånd som beviljats av en behörig myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) 3 § 1 mom. sådant det lyder i lag 915/2017 som följer:

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun ska sörja för att personen får behövlig specialiserad sjukvård i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse ska kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt. Med invånare i kommunen enligt lagen om hemkommun jämföras i denna lag också en person som vistas inom kommunens område och har rätt att arbeta enligt 78 § 1 eller 2 mom., 78 § 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten eller 79 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i utlänningslagen (301/2004) och som har ett i Finland giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbets-, tjänste- eller anställningsförhållande har upphört. Med invånare i kommunen jämföras vid tillämpningen av denna lag också en person som vistas inom kommunens område och som med stöd av 81 § i utlänningslagen har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i den lagen samt en sådan persons familjemedlemmar enligt 37 § i utlänningslagen. Med invånare i kommunen jämföras dessutom vid tillämpningen av denna lag en person som vistas inom kommunens område och som har tillstånd för säsongarbete enligt lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsonganställning (907/2017) eller tillstånd enligt lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) samt en forskare och en person i anställningsförhållande som har tillstånd enligt lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) eller ett motsvarande tillstånd som beviljats av en behörig myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 4 § i aravabegränsningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i aravabegränsningslagen (1190/1993) 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1350/2016 som följer:

4 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) som med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete har beviljats uppehållstillstånd för studier,

3) som med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar till minst ett års vistelse.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001) 11 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1349/2016 som följer:

11 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) som med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) har beviljats uppehållstillstånd för studier,

3) som med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar till minst ett års vistelse.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016) 10 § 2 mom.
som följer:

10 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare med hushåll. I denna lag jämföras med en finsk medborgare den som

1) har en uppehålls rätt som registrerats enligt 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett uppehållskort enligt det kapitlet,

2) med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (/) har beviljats uppehållstillstånd för studier,

3) med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd som ger rätt till minst ett års vistelse eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar till minst ett års vistelse.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FvUB 7/2018 rd

Helsingfors 20.6.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Mika Kari sd
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Juha Pylväs cent
medlem Joona Räsänen sd
medlem Vesa-Matti Saarakkala blå
medlem Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml.

Sekreterare var

plenarråd Henri Helo.